

REFERAT Udvalget for uddannelse og arbejdskraft d. 25-10-2018

Mødedato Torsdag d. 25. oktober 2018 kl. 14:00

Mødested Scandic Jacob Gade, Flegborg 8, 7100 Vejle

Mødedeltagere Tage Petersen, V, Poul Andersen, A, Lene Thiemer Hedegaard, A, Morten Weiss-Pedersen, C, Karsten Fogde, F, Carsten Sørensen, O, Henriette Schlesinger, V, Kristian Nørgaard, V (Fravær), Marianne Thomsen, F (suppleant for Annette Blynel)

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse med Syddansk Uddannelsesforum.....	3
Optag på ungdomsuddannelserne 2018.....	5
Status på drøftelse med de forpligtende samarbejder vedr. fremadrettet styring af optagelseskapa	7
Opfølgning på budget 2018: Status vedr. faget tysk.....	9
Studieture i 2019.....	11
Eventuelt.....	12
Næste møde.....	13

Punkt 1: Temadrøftelse med Syddansk Uddannelsesforum

18/21573

Resumé

Af kommissoriet for Syddansk Uddannelsesforum (SUF) følger det, at der skal afholdes en eller to årlige temadrøftelser mellem SUF og Udvalget for uddannelse og arbejdskraft. Første del af udvalgmødet den 25. oktober 2018 vil derfor foregå som en temadrøftelse om "Fremtidens ungdomsuddannelser" i fællesskab med SUF.

Sagsfremstilling

På regionsrådsmødet den 22. januar 2018 nedsatte regionsrådet Syddansk Uddannelsesforum (SUF), som består af repræsentanter fra en række aktører inden for den syddanske uddannelses- og arbejdsmarkedssektor.

Af kommissoriet for SUF fremgår det, at et eller begge af forummets to årlige møder afholdes således, at der vil være mulighed for at drøfte relevante problemstillinger med regionsrådets Udvalg for uddannelse og arbejdskraft. Kommissoriet er vedlagt som bilag.

Første del af udvalgmødet den 25. oktober 2018 vil derfor foregå som en temadrøftelse om "Fremtidens ungdomsuddannelser" i fællesskab med SUF.

Det valgte tema skal bl.a. ses i lyset af tre samfundstendenser, som har præget uddannelseslandskabet de senere år, og som også forventes at få betydning i de kommende år:

1. Faldende ungdomsårgange.
2. Ændrede søgemønstre til ungdomsuddannelserne (flere søger gymnasiale uddannelser).
3. Øget søgning mod uddannelsesinstitutioner i de lidt større byer.

Set i kombination med den hastige teknologiske udvikling, den øgede digitalisering, og herigennem forventningerne til fremtidens kompetencebehov, har disse samfundstendenser været medvirkende til, at flere centrale uddannelsesaktører det seneste halve års tid har givet deres bud på, hvordan "Fremtidens ungdomsuddannelser" kan skrues sammen for bedst muligt at imødegå samfundsudviklingen.

Temadrøftelsen kan tage udgangspunkt i følgende diskussionsspørgsmål:

1. Hvad sker der med ungdomsuddannelserne i Syddanmark og det omkringliggende samfund, hvis vi fortsætter i samme spor som nu?
2. Hvordan sikres en god og relevant regional uddannelsesdækning, bæredygtige institutioner og et balanceret uddannelsesvalg (GYM vs. EUD) i en tid med færre unge, mere konkurrence mellem institutionerne, urbanisering og lav rekruttering til erhvervsuddannelserne?
3. Hvad er jeres holdning til styring og struktur i fremtidens ungdomsuddannelser? Vil der fx fremover være behov for:
 - a. Mere marked eller mere regulering?
 - b. En institutionslov og nye institutionstyper eller flere campusmodeller?
 - c. Bedre og mere strategisk brug af regionernes nuværende redskaber?
 - d. Nye løsninger til at sikre et balanceret og ligestillet uddannelsesvalg eller udbredelse af eksisterende regionale indsatser?

e. Andet?

4. Hvad kan aktørerne i Region Syddanmark gøre?

Der henvises til vedlagte bilag for en nærmere beskrivelse af indholdet i denne temadrøftelse.

Indstilling

Det indstilles:

At udvalget drøfter temaet om ”Fremtidens ungdomsuddannelser” sammen med SUF og med udgangspunkt i ovenstående diskussionsspørgsmål og vedlagte bilag.

Beslutning i Udvalget for uddannelse og arbejdskraft den 25-10-2018

Til efterretning.

Udvalget og Syddansk Uddannelsesforum drøftede temaet om ”Fremtidens ungdomsuddannelser” med afsæt i et oplæg om projekt EUD Student, som bl.a. har modtaget støtte fra regionens uddannelsespulje.

Kristian Nørgaard deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Kommissorium for Syddansk Uddannelsesforum

Bilag - Oplæg fra aktører

Bilag - Notat til temadrøftelsen

Punkt 2: Optag på ungdomsuddannelserne 2018

18/50075

Resumé

Optaget på de gymnasiale ungdomsuddannelser i Syddanmark er faldet 6 procent siden 2017. I samme periode har erhvervsuddannelsernes grundforløb 1 oplevet en lille fremgang på 1 procent. Optagelsestallene skal ses i lyset af den demografiske udvikling, som har været for nedadgående det seneste år.

Sagsfremstilling

I 2018 er der i Syddanmark optaget i alt 11.941 unge på de fire gymnasiale uddannelser (stx, hf, hhx og htx). Sammenlignet med 2017 er der samlet set tale om en nedgang i optaget på 6 procent.

Den største af de fire uddannelser, stx (inkl. pre-ib), oplever et fald i optaget på 6 procent, hvilket indebærer, at optaget nu er faldet 11 procent hen over de seneste to år. Størst tilbagegang er der på Fyn og i Sydvestjylland, hvor elevtallet for stx på første årgang begge steder ligger 11 procent lavere end i fjor. I Sønderjylland ses en mindre tilbagegang på 2 procent, mens man i Trekantområdet omvendt oplever en lille fremgang i optaget på stx (+2 procent).

På den anden almengymnasiale uddannelse, hf, er elevtallet på første årgang faldet med 4 procent i Syddanmark samlet set. Faldet er størst i Sønderjylland (-14 procent), mens udviklingen går den modsatte vej på Fyn (+9 procent).

Hvad angår optaget på de erhvervsgymnasiale uddannelser, så er optaget på hhx faldet 8 procent siden 2017 (-6 procent siden 2016). Htx oplever en lille tilbagegang på 1 procent, hvilket bringer optaget ned på det laveste antalsmæssige niveau siden 2008.

På erhvervsuddannelsernes grundforløb 1 (GF1), der påbegyndes direkte efter 9. eller 10. klasse, er der optaget i alt 3.054 unge på tværs af de fire hovedområder i august 2018. Det er 43 personer mere end i 2017, svarende til en lille fremgang på 1 procent.

Inden for hovedområdet "Teknologi, byggeri og transport" er der optaget i alt 1.356 elever (status quo), mens optaget inden for det næststørste hovedområde "Kontor, handel og forretningsservice" ligger på 713 elever (+4 procent). Yderligere kan det oplyses, at optaget er steget 10 procent på "Omsorg, sundhed og pædagogik", hvilket udligner faldet fra 2016 til 2017. Endelig er optaget faldet 7 procent på "Fødevarer, jordbrug og oplevelser".

Vedlagt som bilag er en række tabeller, der viser optaget på de gymnasiale uddannelser på institutionsniveau i perioden 2008-2018, samt optaget på GF1 ligeledes på institutionsniveau i perioden 2016-2018.

Udviklingen i optaget på ungdomsuddannelserne skal ses i lyset af den demografiske udvikling. Antallet af borgere i den aldersgruppe, der hyppigst søger ind på stx, hhx, htx og GF1 (de 16-årige), er faldet med 4 procent fra 2017-2018, mens aldersgruppen, der oftest søger ind på hf (de 17-20-årige), er faldet med 1 procent i forhold til sidste år.

En væsentlig del af det faldende elevoptag på de gymnasiale uddannelser kan således tilskrives den demografiske udvikling fra 2017 til 2018. Tilsvarende står den om end nominelt begrænsede fremgang på GF1 i klar kontrast til den væsentlige nedgang i elevgrundlaget i samme periode.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for uddannelse og arbejdskraft den 25-10-2018

Til orientering.

Udvalget havde i forlængelse af punktet en bredere drøftelse af uddannelsesområdet og bad administrationen om at udarbejde et kort oplæg om flere unge til erhvervsuddannelserne, herunder vejledningsindsatsen i kommunerne. Endvidere oplyste administrationen, at der til brug for udvalgets drøftelser af indspil til den kommende regionale udviklingsstrategi på uddannelses- og arbejdskraftområdet bl.a. vil blive udarbejdet en oversigt over, hvor langt regionsrådet er nået med at udmønte handlingsplanen for uddannelse og arbejdskraft for 2018-19.

Kristian Nørgaard deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag - tabeller over elevoptag

Punkt 3: Status på drøftelse med de forpligtende samarbejder vedr. fremadrettet styring af optagelseskapacitet på de almengymnasiale uddannelser

18/4550

Resumé

Faldende ungdomsårgange fremadrettet foranlediger et behov for en dialog mellem regionen og de almengymnasiale ungdomsuddannelser vedrørende fremtidig kapacitetsstyring. Udvalget for uddannelse og arbejdskraft præsenteres for en status på arbejdet med fremadrettet kapacitetsstyring, herunder input fra formandsskabets netop afholdte møde med de forpligtende samarbejder.

Sagsfremstilling

I 2030 vil der, jf. analyser fra Danske Regioner, være 25.000 færre unge mellem 16-19 år end i 2017. Det forventes, at Region Hovedstaden som den eneste region vil opleve, at der kommer flere unge til. Det forventes, at både Region Nordjylland, Region Sjælland og Region Syddanmark vil opleve, at godt hver syvende unge forsvinder. Et faldende elevgrundlag kalder på en stærkere styring af kapaciteten på ungdomsuddannelserne, således at kapaciteten udnyttes på en hensigtsmæssig måde i hele regionen med henblik på at sikre en god geografisk uddannelsesdækning.

Regionsrådet koordinerer optagelseskapaciteten på de almengymnasiale uddannelser, mens der i kraft af den nuværende lovgivning ikke finder en tilsvarende kapacitetsstyring sted for så vidt angår de erhvervsgymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne.

Denne problemstilling blev blandt andet drøftet i Udvalget for uddannelse og arbejdskraft i marts og juni 2018. De faldende ungdomsårgange og den fremadrettede kapacitetsstyring blev ligeledes drøftet af regionsrådet i form af en temadrøftelse den 30. april 2018. På udvalgsrådet den 1. marts 2018 tiltrådte udvalget en proces, hvor formændene for de forpligtende samarbejder (rektorer fra de almengymnasiale uddannelser) inviteres til en fælles drøftelse af faldende ungdomsårgange og fremadrettet kapacitetsstyring.

Ovenstående møde med de forpligtende samarbejder blev afholdt mandag den 24. september 2018. På mødet deltog repræsentanter fra alle af regionens fire forpligtende samarbejder samt formandsskabet for Udvalget for uddannelse og arbejdskraft samt medarbejdere fra administrationen.

Som et oplæg til drøftelsen fik administrationen udarbejdet en analyse af de unges geografiske søgemønstre til de almengymnasiale uddannelser i Syddanmark. Analysen dækker perioden 2009-2018 og skal være med til at skabe et fundament for regionsrådets fremadrettede beslutninger på området.

Analysen konkluderer blandt andet, at:

- Nogle gymnasiers optageområder har udviklet sig en del i den belyste periode fra 2009-2018. Det gælder bl.a. i Trekantområdet, på Sydfyn og delvist i Odense.
- Nogle gymnasier, særligt i de større byer, oplever en stor tilstrømning af ansøgere, der fravælger deres nærmest liggende gymnasium. For stx gælder dette bl.a. i Vejle, Kolding, Esbjerg, Odense og Svendborg.

- Tilsvarende oplever andre gymnasier, særligt i landområder, at gå glip af en del ansøgere, som fravælger dem, selvom de er det nærmeste gymnasium. For stx gælder dette især i Vejen, Grindsted og Faaborg.

Administrationen vil præsentere analysen på mødet i Udvalget for uddannelse og arbejdskraft den 25. oktober 2018.

Formændene for de forpligtende samarbejder fik på mødet lejlighed til at drøfte analysens konklusioner med formandsskabet for udvalget. Det blev bl.a. bemærket, at kapacitetsstyring er et centralt redskab for at sikre en decentral uddannelsesstruktur i en tid med faldende ungdomsårgange. Det bemærkedes yderligere, at der vil være et behov for at se på løsninger på den korte bane samt løsninger, som sikrer uddannelsesstrukturen på den lange bane frem mod 2030, hvor det forventes, at ungdomsårgangene begynder at vokse igen.

På mødet i Udvalget for uddannelse og arbejdskraft den 13. december 2018 forelægges en sag om kapacitet for skoleåret 2019/2020.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for uddannelse og arbejdskraft den 25-10-2018

Til orientering.

Udvalget drøftede kort optagelseskapacitet på de almengymnasiale uddannelser, herunder vigtigheden af at bevare en decentral, bæredygtig uddannelsesstruktur. På udvalgmødet den 13. december 2018 skal udvalget behandle den indberettede, foreløbige optagelseskapacitet for de almengymnasiale uddannelser for skoleåret 2019/2020. Forretningsudvalget og regionsrådet skal dernæst behandle skolernes endelige, indberettede optagelseskapacitet i januar 2019 med henblik på skriftlig besked herom til undervisningsministeriet.

Kristian Nørgaard deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Analyse af de unges søgemønstre RSD 2018

Punkt 4: Opfølgning på budget 2018: Status vedr. faget tysk

18/20056

Resumé

I budgetaftale 2018 blev det besluttet, at indsatsen for faget tysk skulle fortsættes. Der gives en status på indsatsen på området, herunder den nationale ”Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet”.

Sagsfremstilling

I budgetaftale 2018 blev det besluttet, at indsatsen for faget tysk skulle fortsættes, da Region Syddanmark som grænseregion har en særlig interesse i en styrket indsats.

I november 2017 offentliggjorde regeringen sin ”Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet” (vedlagt). På baggrund af en beskrivelse af udfordringer på sprogområdet opstiller strategien to målsætninger. Den første handler om, at flere elever og studerende skal vælge fremmedsprog og opnå solide sprogkompetencer udover engelsk, hvilket er fint i tråd med Region Syddanmarks hidtidige indsats for faget tysk. Den anden handler om sproguddannelsernes kvalitet og tiltrækning og fastholdelse af studerende.

I forbindelse med strategien er der afsat 99 mio. kr. til at etablere et nationalt center for fremmedsprog, hvis vigtigste opgave er at løfte sprogområdet på tværs af hele uddannelsessystemet. Centret forankres på begge sider af Storebælt, hhv. på Aarhus Universitet og Københavns Universitet. Det nationale center for fremmedsprog er etableret i sommeren 2018. Administrationen er i dialog med centret på Aarhus Universitet om samarbejdsmuligheder.

Derudover lægges der i strategien bl.a. op til, at kommuner og uddannelsesinstitutioner kan udarbejde lokale sprogstrategier, og at der laves en kortlægning af eksisterende voksen- og efteruddannelsesmuligheder inden for fremmedsprog.

Den 28. maj 2018 godkendte regionsrådet ”Handlingsplan for uddannelse og arbejdskraft 2018-2019”. I handlingsplanen indgår et indsatsområde vedr. sprogkompetencer med særligt fokus på tysk, hvis målsætning ligger i forlængelse af sprogstrategiens første mål. Det fremgår bl.a. af indsatsområdet, at Region Syddanmark vil arbejde for styrkelse af sprogfagene og de unges interesse herfor med henblik på at sikre, at borgere og virksomheder har de rette sprogkompetencer til rådighed i fremtiden.

Region Syddanmark er derudover netværkspartner i Interreg-projektet ”KursKultur” med fokus på den arbejdsplan, der handler om tysk og dansk som nabosprog.

Administrationen vil fortsat løbende følge udviklingen på sprogområdet og de initiativer, som Region Syddanmark allerede har sat i værk. Det gælder projektet ”Uddannelse og Bildung i grænseregionen”, som har fået et tilskud på ca. 2,6 mio. kr. fra uddannelsespuljen samt Interreg-projektet ”STaRforCe”, hvor Region Syddanmark bidrager med 0,5 mio. kr. Som del af opfølgning på indsatsområdet vedr. sprogkompetencer i handlingsplanen 2018-2019 vil administrationen derudover afsøge muligheder for at igangsætte nye indsatser, hvor det er relevant.

Indstilling

Til orientering.

Kristian Nørgaard deltog ikke i sagens behandling.

Beslutning i Udvalget for uddannelse og arbejdskraft den 25-10-2018

Til orientering.

Kristian Nørgaard deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

"Strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet"

Punkt 5: Studieture i 2019

18/30007

Resumé

Regionsrådet har på mødet 25. juni 2018 vedtaget retningslinjer for studieture for regionsrådet i valgperioden 2018-2021.

Ifølge retningslinjerne skal der udbydes 2-3 tværgående studieture, således at hver tur er relevant for flere af regionens arbejdsområder.

I nærværende sag bedes udvalget drøfte, hvilke emner og temaer til studieture, der kan være relevante for udvalget.

Sagsfremstilling

Der er tradition for, at regionsrådet tager på studieture for at indsamle erfaringer og viden til brug for arbejdet i regionsrådet.

Regionsrådet har på mødet 25. juni 2018 vedtaget de retningslinjer, der skal være gældende for regionsrådets studieture i valgperioden 2018-2021.

Ifølge retningslinjerne skal der udbydes 2-3 tværgående studieture, der er tværgående i den forstand, at de indeholder emner/programpunkter af relevans for flere af regionens arbejdsområder. Derudover skal studieturene udbydes til hele regionsrådet, hvorefter hvert medlem kan deltage i én af de udbudte ture. Studieturene skal afvikles inden udgangen af 2019 og afvikles så vidt muligt i uge 37.

Administrationen har udarbejdet vedhæftede inspirationskatalog over mulige emner og temaer. Der er også nævnt forslag til destinationer.

Indstilling

Det indstilles:

At udvalget drøfter hvilke emner og temaer til studieture, der kan være relevante for udvalget.

Beslutning i Udvalget for uddannelse og arbejdskraft den 25-10-2018

Udvalget drøftede emner og temaer til studieture, der kan være relevante for udvalget. Udvalgets input indgår i administrationens videre arbejde.

Kristian Nørgaard deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Inspirationskatalog over mulige emner og temaer

Punkt 6: Eventuelt

18/834

Beslutning i Udvalget for uddannelse og arbejdskraft den 25-10-2018

Intet.

Kristian Nørgaard deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 7: Næste møde

18/834

Sagsfremstilling

Næste møde er tirsdag den 27. november 2018 kl. 14.00 – ca. 17.00 på Syddansk Erhvervsskole i Odense. Nærmere oplysninger følger.

Mødeplanen for resten af 2018 er:

Mødedato

Torsdag 13. december 2018 kl. 13.00 – ca. 16.00

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for uddannelse og arbejdskraft den 25-10-2018

Næste møde er tirsdag den 27. november 2018 kl. 14.00 – ca. 17.00 på Syddansk Erhvervsskole i Odense.

Kristian Nørgaard deltog ikke i sagens behandling.